

عنوان مقاله:

آب انبارهای تاریخی و کتیبه دار فردوس در خراسان جنوبی

محل انتشار:

پژوهشنامه خراسان بزرگ، دوره 5، شماره 16 (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 13

نویسندگان:

بهرام عنانی

فخرالدین محمدیان

خدیجه شریف کاظمی

خلاصه مقاله:

ایران از نظر آب وهوایی در ناحیه ای خشک قرار دارد. ازاین روی، شرایط اقلیمی آن به گونه ای است که در گذشته و حال، عنصر آب موردتوجه ویژه ای قرارگرفته است. درواقع چگونگی استفاده و بهره برداری از آب، همواره در فرهنگ ایرانی از اهمیت و جایگاه خاصی برخوردار بوده است. به همین سبب، این اندیشه بخش قابل توجهی از تاریخ معماری ایران را به خود اختصاص داده است. ایرانیان با به کارگیری سازه هایی چون آب انبارها، سعی در بالا بردن میزان بهره برداری از آب را داشتند. احداث آب انبار برای ذخیره آب در فصول پر آب و استفاده از آن در فصل های کم آب صورت می گرفت. این مخازن با توجه به شرایط اقلیمی و شاخصه های اجتماعی، فرهنگی و مذهبی هر منطقه، از طراحی و معماری خاصی برخوردار بوده است. این ساختارهای سنتی در بسیاری از نواحی مورد بهره برداری عمومی قرارگرفته است. وضعیت اقلیمی خشک و کم آب مناطق شرقی ایران، به ویژه در استان خراسان جنوبی منجر به ساخت آب انبارهای بسیاری در این منطقه شده است. شهرستان فردوس یکی از مناطق این استان است که آب انبارهای متعددی از آن، برجای مانده است. در میان آن ها، آب انبارهای قرایی و خانکوک و حوض انبار سیدی دارای کتیبه های موقوفی است. ساخت بناهای وقفی، نشان از علاقه نیکوکاران در یاری رساندن به دیگر مردم و موجب گسترده گی آبادانی اقتصادی هر شهر بود. این بناها توسط میراث فرهنگی استان خراسان جنوبی موردبررسی اولیه قرارگرفته اند. اما تاکنون مطالعه روشمندی بر روی آن ها انجام نشده و همچنین در هیچ جایی بدان، اشاره نشده است، بنابراین ضرورت و اهمیت این تحقیق بیان می گردد. هدف این پژوهش، مطالعه و بررسی سه بنای یادشده است. این تحقیق از نظر هدف، بنیادی و از نظر روش، در زمره تحقیق های تاریخی است. یافته اندوزی داده ها به دو شیوه بررسی میدانی و منابع کتابخانه ای انجام گرفته است. نتایج مطالعات بیانگر تنوع سازه های معماری بوده و وقف نامه های آن ها می تواند منابع ارزشمندی جهت تبیین ساختار معماری بنا و همچنین فضای سیاسی، اجتماعی و فرهنگی دوره ساخت بنا باشد.

کلمات کلیدی:

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2030284>

